

23. Ne v mezidobí, 6. 9. 2020

Texty:

Ez 3, 7-9

Ř 13, 8-14

Mt 18, 12-20

Modlitby:

1/ Pane, rostoucí počet nakažených nemocí Covid 19 v nás znovu probouzí strach a obavy o zdraví a životy našich blízkých i naše vlastní. Uvědomujeme si, jak jsme mnohdy nevyzpytatelnost nemoci nebrali dostatečně vážně, podceňovali jsme nejrůznější hygienická opatření a nyní si znovu musíme s pokorou uvědomit své omezené možnosti. Přesto neztrácíme naději! Do tvých rukou, Bože, svěřujeme nově nakažené i jejich rodiny, prosíme za zdravotníky a všechny, kdo jakýmkoliv způsobem pomáhají a slouží takto potřebným. K tobě, Bože, voláme!

2/ Modleme se za budoucího patriarchu této církve, který vzejde z říjnových voleb. Kéž jde o služebníka, který provede naše společenství složitým obdobím, kdy si církve musí zajistit prostředky na svou existenci sama. Ať je zvolen kněz neusilující o úřad, ale o službu v bratrském společenství. K Tobě, Pane, voláme!

3/ Modleme se za volby do zastupitelských úřadů a do senátu, které proběhnou v říjnu. Veď svým Duchem, Pane, občany, aby si vybrali takové zástupce, kteří budou hájit právo a spravedlnost a budou usilovat o společné dobro. K tobě, Bože, voláme!

4/ Všemohoucí Bože, jenž jsi přítomen v celém světě i v nejmenším ze svých tvorů, Ty, který obklopuješ svou něžností všechno, co existuje, vlij do nás sílu své lásky, ať se staráme o život a krásu. Zahrň nás pokojem, abychom žili jako bratři a sestry a nikomu neškodili. Bože chudých, pomoz nám zachránit opuštěné a zapomenuté této země, kteří jsou tak vzácní ve tvých očích. Uzdrav náš život, abychom chránili svět, a ne ho pustošili, abychom rozsévali krásu, ne znečištění a zkázu. Dotkni se srdcí všech, kdo hledají pouze prospěch na úkor chudých a země. Nauč nás objevit hodnotu každé věci, žasnout nad ní a poznat, že jsme hluboce spojeni se všemi tvory na naší cestě k tvému světlu. Díky za to, že jsi s námi po všechny dny. Podpírej nás, prosíme, v našem boji za spravedlnost, lásku a pokoj. (modlitba papeže Františka) K Tobě voláme!

Milé sestry a milí bratři!

Podobenství o ztracené ovci (Mt 18, 12-13) je posluchači předloženo jako otázka, která nutí k zamyšlení. Nevíme, zda výpravou za jednou zatoulanou ovčí nebude ohroženo devadesát devět jiných, které zůstanou bez pastýřského dozoru. Evangelista na takovou úvahu nenabízí odpověď. Je pro něj důležité, že se ohrožené ovci dostane pomoci. Jako by dobrý pastýř nerozlišoval mezi „hodnými“, které si péči zaslouží, a „nehodnou“, pobloudilou, jež pozornost nezasluhuje, protože je stejně ztracená.

Své učedníky Ježíš povzbudí k radosti nad jednou ztracenou, pokud se jí podaří najít. Tato radost má být dokonce větší než nad devadesáti devíti, které nezabloudily. (13) Podobenství je realistické v tom, že se připouští, že ne vždy je úsilí pastýře, přivést zatoulanou ovci ke stádu, korunováno úspěchem.

Příběh o ovci slouží Ježíši k poučení o církvi. (14) Vůlí nebeského Otce je, aby nezahynul jediný z „maličkých“, tedy těch, o nichž by si snad někdo mohl myslet, že nemají v křesťanském společenství až tak pevné místo.

Stejnou epizodu najdeme v L 15, 1-7, kde se Ježíš obrací na farizeje a zákoníky. To oni jsou v roli

(samo)spravedlivých, pohoršujících se nad tím, že Ježíš nevěnuje pozornost jim, ale pochybným existencím. Mistr vysvětluje své chování naléhavostí péče, kterou tito lidé potřebují.

U Matouše se kritika obrací do církve. Zvláštní formulace: „...**je vůlí nebeského Otce, aby nezahynul jediný...**“ (14) v sobě zřejmě skrývá polemiku s moralisty, přesvědčenými o tom, že Bůh je tu především proto, aby trestal.

Také následující instrukce o kárání bratra (15-17) musíme číst s tímto vědomím, jinak totiž snadno dojdeme k závěru, že se nám předkládá „kárný řád“ první církve: rozhovor mezi čtyřma očima, před svědky, před církví. Pokud žádné z provedených opatření nebude dost účinné, dojde k vyloučení (ať je ti jako pohan nebo celník). Přitom podobně jako podobenství o ztracené ovci (12- 14) také tyto pokyny ukazují, že je třeba udělat všechno pro to, aby se ztracený bratr vrátil.

Bratrské napomínání mělo v židovství již dlouhou tradici. V Tóře je psáno: „...ale budeš trestat svého bližního podle práva a neponeseš následky jeho hříchu.“ (Lv 19, 17) Protože každý přestupek má negativní následky pro viníka i pro společenství a protože se jedinec stává svým přestoupením téměř Božím protivníkem, neboť Bůh chce zdravý (spasený) svět, jedná (podle židovského přesvědčení) nezodpovědně i ten, kdo mlčí k přestupku, ke hříchu svého bratra.

Rabi Chanina mohl říct: „Jeruzalém byl zničen jen proto, že se navzájem nenapomínali, neboť je psáno: „Její velmožové jsou jako jeleni, když nenacházejí pastvu.“ (Pl 1, 6) Jako mají jeleni jeden hlavu u chvostu druhého, tak v Izraeli v každé době tiskli svou tvář k zemi (nechtěli vidět bezpráví) a navzájem se nenapomínali.“

Cílem napomínání požadovaného Zákonem nebylo tedy odsouzení, ale získání bratra, a tím také nastolení Božího řádu. Nikdo neměl bližního napomínat ve hněvu, nýbrž „v pravdě, pokoře a ve vlídné lásce“ (Pravidlo kumránské obce) Poslechl-li jedinec napomenutí svého bratra, byl „získán“ (Mt 18, 15), vše bylo opět v pořádku. Pokud neuposlechl ani bratra, ani přibrané svědky, musela se takovým provinilcem zabývat obec.

Ježíš v našem úryvku evangelia realisticky připouští, že se snaha o nápravu hříšníka nemusí podařit. Teprve tehdy mají být do problému zasvěceni jeden nebo dva další, důvěryhodní bratři. Počet naráží na slova Dt 19, 15, podle nichž se „ústy dvou nebo tří svědků potvrdila každá výpověď“. Zbloudilý bratr má být přesvědčen, když se několik lidí kolem něj shodlo na stejném názoru. Teprve v případě, že ani tento pokus nebude úspěšný, má být informována církev, tedy místní křesťanská obec. Pokud selže i tato snaha, smíme na pobloudilce nahlížet jako na celníka nebo pohana. Jistou nadějí v této situaci odsouzení dává Ježíšův postoj k celníkům a jiným hříšníkům (...). Zdá se, že i v takovém případě čas milosti stále ještě trvá.

Slova o moci církve „svazovat“ a „rozvazovat“ (18-20) zazněla již jednou u Cesareje Filipovy (Mt 16, 19), kde byla řečena Petrovi. Tady jsou adresována všem bez rozdílu. Znamená to přinejmenším, že v nebo není jedno, co dělá pozemská církev. Může se svým chováním pokusit získat pobloudilé zpátky nebo je může ještě více odradit a zahnat.

Ježíšův výrok o shodě dvou nebo tří na zemi v prosbě o jakoukoliv věc (19) a zaslíbení naplnění takové prosby nebeským Otcem tuto myšlenku rozvíjí a ukazuje, že nejde o instituci, ale o kterékoliv dva, kteří se dokážou shodnout při společných modlitbách. Důležité je, že „se shodnou v prosbě“, tedy, že se modlí. Teprve rozhovor s nebeským Otcem dělá z tohoto společenství církev. Závěrečný verš: „Nebot' kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“, ten předchozí dovysvětluje. Kde jsou dva nebo tři opravdu v jeho jménu, okolo něho, tam je s nimi a může shodu, o které mluvil předchozí verš, ovlivnit.

Obec, již bylo přiznáno právo „svazovat“ a „rozvazovat“, si také má uvědomit, že nebeský Otec, který si přeje, aby nezahynul jediný z maličkých“ (Mt 18, 14), jí připomíná, že i vyloučeného hříšníka, neochotného k pokání, může zahrnout do svých modliteb.

Bože, náš nebeský Otče, tvůj Syn, náš Pán Ježíš Kristus, přišel, aby svůj lid vysvobodil z jeho hříchů, vybízel své učedníky ke skutkům milosrdenství, nechtěl nalomenou třtinu docela dolomit a doutnající knot uhasit. Prosíme o ducha Ježíšova milosrdenství do našich společenství. Zbav nás farizejské pýchy, touhy soudit, aniž bychom se snažili rozumět. Kéž jsou křesťanské obce místem, kde lidé zakusí tvou lásku a bratrské společenství! Amen.